

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „[Iancu de Hunedoara] luase parte la lupta de la Semendria din 1437, la luptele de la Dunăre, din 1441, cu pașa Isak, în jurul Belgradului. Se ciocnise cu Mezed pașa la Sântimbru (18 martie 1442) și repurtase [...] o strălucită biruință asupra lui. În toamna aceluiași an, distrusese la Poarta de Fier un detașament turcesc [...] și sfărâmasese, pe Ialomița, în Țara Românească, grosul armatei dușmane, luându-i o pradă ușoară [...]. Încurajat de aceste succese, întreprinsese marea expediție din 1443 care a dus armatele creștine până dincolo de Sofia, în inima Balcanilor. În cursul ei, avusese mai multe biruințe împotriva Imperiului Otoman, luând mii de prizonieri și o sumă de steaguri. O mențiune deosebită merită, în această expediție, luptele din jurul Nișului [...] precum și cele de la trecătoarea Kunovița, în timpul retragerii, între Sofia și Niș (5 ianuarie 1444). Din nefericire, a doua mare expediție, din toamna anului 1444, care trebuia să ducă la izgonirea turcilor din Europa și la ocuparea Constantinopolului, se isprăvi în chip tragic, în vecinătatea orașului Varna. [...] Nici în 1445, cu prilejul expediției pe Dunăre, nu se putu ajunge la un rezultat general apreciabil.”

(C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

B. „Țările Române caută să profite de slăbirea Porții și să se emancipeze de sub suzeranitatea acesteia. În Moldova, cărturarul Dimitrie Cantemir, care ajunge domn (1710-1711), încheie o alianță cu Rusia lui Petru cel Mare. Armatele ruso-moldovene sunt înfrânte însă la Stănilești, pe Prut (11/22 iulie 1711), iar Dimitrie Cantemir va fi silit să-și petreacă restul zilelor în Rusia [...]. În condițiile ofensivei habsburgice și rusești, turcii nu mai au încredere în principii aleși din rândul boierilor locali. Ca urmare, trec la un alt sistem, de compromis între autonomie și administrație directă, acela al numirii unor domni din rândul grecilor din Fanar (cartier al vechiului Constantinopol) [...] sau din familii românești fanariotizate [...]. Domnii devin dregători ai Porții și la numire sunt investiți ca atare. Se instaurează astfel, în 1711 în Moldova (începând cu Nicolae Mavrocordat) și în 1716 în Țara Românească (începând cu același Nicolae Mavrocordat), regimul fanariot.

Regimul [...] va însemna o sensibilă reducere a autonomiei celor două Țări Române și o creștere masivă a obligațiilor lor față de Imperiul Otoman. Sub fanarioți, Principatele pierd orice inițiativă în politica externă. Domnii nu sunt altceva decât funcționari ai Porții, numiți și revocați după bunul ei plac.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor al Moldovei precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la luptele din 1442. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că armatele creștine au ajuns în zona Balcanilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice din secolele al XV-lea – al XVI-lea, referitoare la spațiul românesc. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între autonomiile locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În prima jumătate a anilor '70 a fost dezvoltată strategia politicii externe elaborată anterior, dar i-au fost aduse anumite modificări, în sensul că s-au făcut eforturi pentru îmbunătățirea relațiilor [...] cu URSS [...]. În această perioadă, principalele țeluri ale politicii externe românești au fost obținerea de credite și tehnologie din Occident [...] și căutarea unor piețe de desfacere pentru mărfurile românești. În plus, se urmăreau întărirea poziției lui Ceaușescu în țară și peste hotare și prezentarea lui ca un partener serios al celor mai importanți politicieni din lume.

Prima ofensivă diplomatică a fost îndreptată spre Răsărit. Pentru a ameliora relațiile cu Moscova, atât Ceaușescu, cât și cei alături de care exercita puterea la București au început să se întâlnească mai des cu delegații Uniunii Sovietice. [...] Vizita lui Ceaușescu în China din 1971 a dus la o nouă perioadă de răcire a relațiilor româno-sovietice. La întoarcerea din R.P.Chineză, Ceaușescu a făcut o escală în URSS, dar nu s-a bucurat de o primire călduroasă. [...]

La fel de importante în această perioadă erau relațiile cu țările occidentale. A fost astfel continuată politica de deschidere, în special față de Statele Unite ale Americii și RFG [Republica Federală Germania]. După vizita lui Nixon la București din 1969 și a lui Ceaușescu la Washington [...], relațiile cu Statele Unite au căpătat o nouă dinamică, permițând României, între altele, accesul în organizațiile comerciale internaționale. Au fost de asemenea intensificate schimburile economice reciproce, s-au dezvoltat relațiile comerciale, schimburile tehnologice și culturale. [...] În relațiile cu RFG s-a ajuns la o înțelegere în problema emigrării persoanelor de naționalitate germană domiciliate pe teritoriul României.”

(A. Burakowski, *Dictatura lui Nicolae Ceaușescu 1965-1989*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul politic al României, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un spațiu istoric din Europa Occidentală și o caracteristică a relațiilor dintre România și acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Statele Unite ale Americii. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile României cu URSS, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia practicile politice utilizate în România, în anul 1948, au caracter totalitar. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea a două prevederi ale proiectelor politice referitoare la statul român, elaborate în 1857;
- menționarea a două fapte istorice care au loc în spațiul românesc între anii 1859-1863 și precizarea unei caracteristici a unuia dintre acestea;
- prezentarea unei asemănări între măsurile adoptate în politica internă a statului român, în anul 1864;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile desfășurate de statul român în deceniul nouă al secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

**Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)**

**Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Testul 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Dimitrie Cantemir, Nicolae Mavrocordat **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Se ciocnise cu Mezed pașa la Sântimbru (18 martie 1442) și repurtase [...] o strălucită biruință asupra lui, a învins la Poarta de Fier un detașament turcesc etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru oricare două dintre răspunsurile: Țara Românească, Imperiul Otoman, Constantinopol **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: În condițiile ofensivei habsburgice și rusești, turcii nu mai au încredere în principii aleși din rândul boierilor locali și efect: Ca urmare, trec la un alt sistem, de compromis între autonomie și administrație directă, acela al numirii unor domni din rândul grecilor din Fanar (cartier al vechiului Constantinopol) [...] sau din familii românești fanariotizate [...] etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două acțiuni diplomatice din secolele al XV-lea – al XVI-lea, referitoare la spațiul românesc **(1px2=2p)**
Exemple: *Tratatul de la Hârlău (1499), Tratatul de la Alba Iulia (1595) etc.*
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între autonomiile locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea
Exemplu: *au conducători cu atribuții militare etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).*

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Ceaușescu **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: RFG / Republica Federală Germania
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a relațiilor dintre România și acesta, la care se referă sursa dată
Exemplu: *În relațiile cu RFG s-a ajuns la o înțelegere în problema emigrării persoanelor de naționalitate germană domiciliată pe teritoriul României etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Statele Unite ale Americii **(3px2=6p)**

Exemple: *A fost astfel continuată politica de deschidere, în special față de Statele Unite ale Americii, După vizita lui Nixon la București din 1969 și a lui Ceaușescu la Washington [...], relațiile cu Statele Unite au căpătat o nouă dinamică, permițând României, între altele, accesul în organizațiile comerciale internaționale etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la relațiile României cu URSS

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemplu: România inițiază acțiuni diplomatice încercând să îmbunătățească relațiile cu URSS. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Pentru a ameliora relațiile cu Moscova, atât Ceaușescu, cât și cei alături de care exercita puterea la București au început să se întâlnească mai des cu delegații Uniunii Sovietice și La întoarcerea din R.P.Chineză, Ceaușescu a făcut o escală în URSS, dar nu s-a bucurat de o primire călduroasă etc. Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.*

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** desfășurarea naționalizării **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două prevederi ale proiectelor politice referitoare la statul român, elaborate în 1857 (**de exemplu:** unirea Principatelor române într-un stat numit România, prinț străin cu tron ereditar, dintr-o dinastie domnitoare în Europa **etc.**) **(3px2=6p)**

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice care au loc în spațiul românesc între anii 1859-1863 (**de exemplu:** dubla alegere a lui Al. I. Cuza (1859), formarea instituțiilor politice unice **etc.**) **(3px2=6p)**

2 puncte pentru precizarea oricărei caracteristici a unuia dintre acestea (**de exemplu:** s-a realizat în cadrul Adunărilor electivă de la Iași și București, Guvernul și Adunarea legislativă s-au întrunit în 1862, la București **etc.**)

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între măsurile adoptate în politica internă a statului român, în anul 1864 (**de exemplu:** modernizează statul român **etc.**)

3 puncte pentru prezentarea asemănării menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la asemănare și se utilizează relația cauză-efect;

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la asemănare

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la acțiunile desfășurate de statul român în deceniul nouă al secolului al XIX-lea (**de exemplu:** În deceniul nouă al secolului al XIX-lea, statul român se implică în relațiile internaționale prin acțiuni diplomatice. **etc.**)

4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**